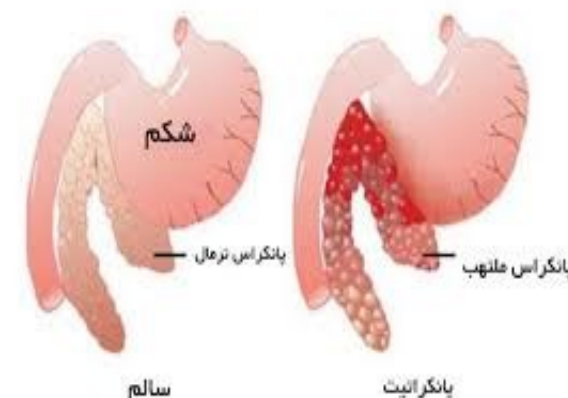

دانشکده علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شیراز
بیمارستان ثامن الحجج
(آموزش به بیمار)

پانکراتیت

آخرین بازنگری فروردین ۱۴۰۵

Samenalhojajhp.sirums.ac.ir/fa

فعالیت :

در پانکراتیت حاد ، استراحت در بستر یا اگر در حالت نشسته راحت تر هستید ، استراحت به حالت نشسته بر روی صندلی توصیه می شود . با بر طرف شدن علائم فعالیت های طبیعی خود را به تدریج از سر بگیرید . در پانکراتیت مزمن محدودیتی از نظر فعالیت وجود ندارد.

رژیم غذایی :

رژیم کم چربی به صورت وعده های کم حجم و متعدد توصیه می شود . مصرف الکل را به کلی قطع کنید .

در این شرایط به پزشک خود مراجعه نمایید :

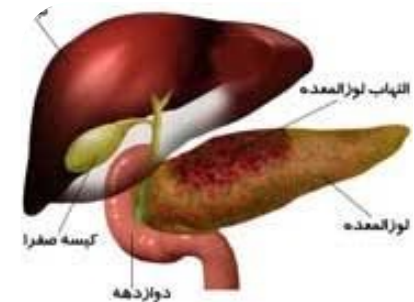
- اگر شما یا یکی از اعضای خانواده تان دارای علائم پانکراتیت حاد باشید .
- بروز موارد زیر در حین یا پس از درمان قابل توجه میباشد:
- یرقان ، زردی پوست و چشم ها
- تب ۳۸/۸ درجه سانتیگراد یا بالاتر
- کاهش وزن مداوم
- علائم کمبود کلسیم نظیر انقباضات عضلانی

پانکراس یا لوز المعده عضوی حیاتی است که در قسمت بالا و عقب شکم واقع شده و متشکل از سه قسمت سر، تنه و دم است و ترشحات خود را همراه ترشحات صفرا (که از کبد به وسیله مجرای صفراوی خارج می شود) به داخل دوازدهه ابتدای روده کوچک می ریزد.

لوزالمعده دو کار مهم انجام می دهد :

- ترشح آنزیم های لازم برای هضم مواد غذایی
 - ترشح هورمون های انسولین ، گلوکاگون که قند خون را تنظیم می کنند.
- آنزیم های لازم برای هضم مواد غذایی به صورت غیر فعال و داخل کیسه هایی میکروسکوپی در لوزالمعده ذخیره شده اند که پس از خوردن غذا به داخل دوازدهه می ریزند . سپس در آنجا فعال می شوند و شروع به هضم مواد غذایی می کنند . اگر این آنزیم ها به جای دوازدهه ، در داخل خود لوزالمعده فعال شوند . شروع به از بین بردن و هضم بافت خود پانکراس کرده که به اصطلاح " پانکراتیت " یا " التهاب لوزالمعده " نامیده می شود .

بر حسب عامل ایجاد کننده و شدت آن ممکن است التهاب لوزالمعده خفیف و گذرا و یا شدید مزمن و کشنده باشد .

دو نوع التهاب لوزالمعده داریم : پانکراتیت حاد و پانکراتیت مزمن .

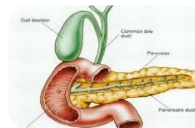
پانکراتیت حاد :

عواملی که التهاب حاد لوزالمعده را موجب می شوند شامل سنگهای صفراوی ، استفاده دراز مدت از الکل ، بیماریهای مادرزادی ، عفونت های ویروسی ، ضربه های شکمی، افزایش چربی خون و بعضی داروها می باشند .

از علائم اولیه پانکراتیت حاد شامل : درد شکم، تهوع و استفراغ می باشد که با خوردن غذا بویژه غذاهای چرب و سنگین بدتر می شود و درد بین دو کتف و شانه راست کشیده می شود و درد بیمار با تهوع و استفراغ معمولاً بهبود پیدا نمی کند .

پانکراتیت مزمن :

در مواردی که اشکالات ساختاری، مصرف طولانی مدت الکل و یا سنگ های صفراوی مکرر عامل ایجاد التهاب باشند . بافت پانکراس به تدریج از بین رفته

و پانکراتیت مزمن ایجاد می شود که براساس شدت آن ، موجب علایمی چون درد شکم پس از خوردن غذا ، (اکثر مواقع درد ندارند) و اسهال طولانی مدت ناشی از هضم نشدن مواد غذایی و کاهش وزن و حتی در موارد شدیدتر افزایش قند خون می شود .

عوارض احتمالی:

- دیابت شیرین
- کمبود مزمن کلسیم
- عفونت ثانویه باکتریایی لوزالمعده
- خونریزی شدید و تخریب لوزالمعده
- تشکیل کیست یا آبسه در لوزالمعده
- داروها :
- مسکن ها
- آنزیم های هضم کننده غذا که لوزالمعده آسیب دیده قادر به تولید آنها نیست .
- آنتی بیوتیک ها ، در صورت بروز عفونت باکتریایی
- داروهای مهار کننده اسید معده
- انسولین ، در صورت وجود دیابت

منبع : کتاب پرستاری داخلی و جراحی